

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . " 5—
 Četrt leta . . . " 2-50
 Mesečno . . . " 1—
 Zunanost Avstrije: ----
 Celo leto . . . " 15—
 Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 ---- popust. ----
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroska ulica, 5. Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11. 12. ure popoldne.

Majnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 5. avgusta.

Vzhodno bojišče.

Severno od doline Casinu ponovni rusko-rumunski napadi proti našim gorskim četam. V kotu treh dežel sta bila iztrgana sovražniku kraja Brosteni in Holita. V južni Bukovini smo prodrli čez Vamo in Moldavico-Vatro. Ob Sučavi se umikajo Rusi čez mesto Radauc. Južnovzhodno od Černovic smo prišli do državne meje.

Severno od Pruta se vrši borba za bojno ozemlje noveletne bitke 1. 1916. Do včeraj večer je bil sovražnik vržen iz delov Boljana, iz vasi Rarance in z zahodnega pobočja Bolzoka. Severno od Dnestra na mnogih krajih ojačen artilerijski boj.

Italijansko bojišče.

Na gori Sv. Gabriela in na Kraški planoti je bil včeraj več ur težak italijanski artilerijski ogenj.

Balkansko bojišče.

Severozahodno od Korce so skušali sovražni oddelki prekoračiti reko Devoli, a so bili odbiti.

Nemško večerno poročilo.

Berolin, 5. avgusta.

Položaj na francoskem bojišču nespremenjen. Bojno delovanje nekoliko ponehalo. v Bukovini in sicer v ravnini in v gorovju uspešno prodiranje zavezniških čet.

Zopetni napad na Pulo.

Dunaj, 5. avgusta.

Ponoči od 3. na 4. avgusta so sovražna letala zopet vrgla na mesto in okolico Pule kakih 100 bomb. V mestu so bile poškodovane nekatere hiše. Vojaške škode ni. Poškodovana ena civilna oseba.

Iz italijanskega poročila.

Dunaj, 5. avgusta.

Dne 4. avgusta cel dan navadni artilerijski ogenj in manjši boji med poizvedovalnimi četami. V noči od 3. na 4. avgusta so avstrijske čete vzhodno od Vrtojbe in na gori Rombon dvakrat hudo napadle italijanske postojanke. Zasedle so prednje italijanske jarke, a so bile zopet vržene nazaj. Na Pulo so vrgla letala ob lahki megli 8 ton bomb in drugih vžigalnih snovi, ki so povzročili veliko škode in večje požare.

Anglež o Avstriji in Jugoslovanih

Anglež Mr. Noel Buton se je te dni o Avstriji in Jugoslovanih naslednje izrazil:

»Načrt o popolni državni samostojnosti Slovanov je bolj učenjaški. Slovani zahtevajo narodno samostojnost pod habsburškim žezlom, kar se jim tudi bo moralo dati. Mi nismo šli v vojsko, da bi razkosovali Avstrijo. Proti Avstriji smo bili samo radi Rusije. A to je bila še stara Rusija. Ideja razrušenja Avstrije je sanjarska.«

Nemčija bi morala prositi za mir.

V francoski zbornici je v pretekli četrtek rekel ministrski predsednik sledeče: Francija je mnenja, da bi prišli do trajnega miru še le tedaj, ako bi Nemčija zanj prosila.

Dve ministrski krizi.

Francosko Ribotovo ministrstvo namerava odstopiti, ker so mu socialisti odpovedali prijateljstvo. Celo ministrstvo se namerava preustrojiti. Na čelu novemu ministrstvu bi prišel ali dosedanji vojni minister Painleve ali pa socialist Thomas.

Tudi ruski ministrski predsednik Kerenski je hoče odstopiti. Vzrok vedni nemiri, vstaje in porazi ruske armade. Kerenski je sicer že demisioniral, a začasna vlada ni sprejela odstopa. Sklican je izvršilni odbor vojaškega in delavskega sveta.

Madžari in Slovaki.

Praškimi „Narodnim Listom“ se piše iz Budimpešte:

„Madžari zahtevajo od Slovačkov protičeške izjave. Češki politiki so bili, ko so izdali svojo državno pravno izjavo v avstrijskem parlamentu, gotovo pripravljeni na razne, za Slovake — ki se jim usoda tudi pod novo vlado ni izpremenila — več ali manj neugodne posledice. Pričakovali so, da bodo Slovake silili, naj podpišejo kako izjavo, da so popolnoma zadovoljni na Ogrskem in da ne hrepene po kakem zboljšanju svoje usode. Tako je tudi prišlo. — Pred vsem so ministri in različni poslanci ogrske vladne in opozicijskih strank pozvali oba slovaška poslanca, župnika P. Jurigo in dr. Pavla Blaho, naj podasta kako izjavo v ogrskem parlamentu. Tudi sivolasi predsednik slovaške narodne stranke — Matuš Dula — je moral prestati celo kanonado prošnji in groženji od strani Madžarov.

V hvalo in čast jim bodi povedano, da so se hrabro držali in da so odrekli podpise na reverze in javne izjave. Poslanec Juriga je imel nedavno v državnem zboru govor, v katerem je srčno govoril, a ni rekel tega, kar so zahtevali gospodje od njega. — Dr. Pavel Blaho se je smejal ministrom v obraz in Matuš Dula jih je s pravico opozarjal na zadnji dve izjavi narodne stranke: ob smrti starega in nastopu novega vladarja. Ogrsko ministrstvo, oziroma kraljeva kabinetna pisarna ni niti z eno samo besedo reagirala na domoljubni dopis ogrskih Slovačkov kljub temu, da so na izjave raznih društev prišli dolgi odgovori. Dula je rekel: Veliki gospodje smatrajo Slovake za nekaj manjvrednega. Čemu naj bi se torej ti sedaj izjavljali, če bi njihov odmev itak našel prostora edinole v slovaških in čeških listih.“

Slovaške „Narodne Noviny“ konstatirajo, da ima slovaški trimilijonski narod med 414 ogrskimi poslanci le dva zastopnika, dr. Blaho in Jurigo, do čim bi moral imeti po pravici 59 poslancev. In še teh dveh ni grof Tisza pripoznal kot predstavitelja tega naroda. Kljub temu pa je sedaj zahteval od njiju izjave proti češkim stremljenjem. Naj se le izjavijo močno oblegati, prejasni veliki župani, eminentni škofje, ki jih Madžari smatrajo kot zastopnike slovaškega naroda. Svojo zvestobo do domovine in prestola je slovaška narodna stranka slovesno in oficijelno razglasila že poprej, nego je zaustavila svoje delovanje. To zvestobo potrjujejo slovaški vojaki s čini na bojiščih in istotako doma ostali delujoči narod. Novega zagotovila zvestobe ni treba torej.

Gospod Svoboda.

(Dopis od dobroinformirane strani.)

Konec je naše potrpežljivosti s poštnim ravnateljem Svobodo.

Vedno bolj se uresničuje namen, iz katerega je svoj čas bil poslan g. Svoboda s Češkega v Gradec.

Na spreten način ponemčuje ta mož razna pošarska mesta na Slovenskem Štajerskem. Kjer se je že tako težavno izogniti, da ne more poslati nemškutarja za pošarja, nastavi raje kako žensko, s katero lažje pometajo nemškonacionalni predstojniki. Če se za kako mesto potegujejo dobri slovenski kompetenti, katerih se očitno ne bi moglo prezreti, si e. kr. graško poštno ravnateljstvo naroči hitro celo število starejših nemških kompetentov seveda nemškutarjev, le da na ta način izpodrinejo slovenske kompetente, češ, da so bili starejši prošniki.

Gospod Svoboda se naj tolaži in potrpi le nekaj trenutkov: Nastopil bo čas, ki bo spremenil ta njegov nepravilni sistem. Slovenci bomo vstrajali in preostali še tudi to kratko dobo!

Kakšen mir bi Anglija sklenila?

V angleški spodnji zbornici je dne 2. avgusta t. l. premier-minister Lloyd George rekel glede sklepanja miru med drugim sledeče: Anglija bi sklenila samo takšen mir, ki bi Angliji zajamčil čast in popolno varnost. Prepričan sem, da si bo Rusija opomogla. Sedanji vodilni ruski državniki bodo moč Rusije organizirali z vso vstrajnostjo, da Rusija nadaljuje vojsko proti Nemčiji. Rusiji se mora dati prilika, da se zopet ojači. Na zunan mora ostati Anglija enotna, kajti od nje so odvisne njene zaveznice mnogo bolj, kakor od kake druge velesile.

Francoski mirovni cilji.

V francoski zbornici je dne 2. avgusta rekel francoski ministrski predsednik Ribot med drugim sledeče: Francija si želi odkritosrčnega in častnega miru. V tej vojski moramo zmagati. Francija mora dobiti Alzacijo in Lotaringijo zopet nazaj ter zahtevati, da Nemčija popravi vso povzročeno škodo na zasedenem francoskem ozemlju, sicer bi morala Francija v bodoče živeti na svojih lastnih razvalinah. Ako Francija zahteva, da ji vrne Nemčija leta 1870 odvzeti provinci Alzacijo in Lotaringijo, ni to nobena aneksija.

Rusko bojišče.

Kakor smo že v petkovi Straži na kratko poročali, da so naše čete v petek, dne 3. avgusta zjutraj po hudem boju vkorakale v Černovice. Isti dan smo zavzeli tudi mesto Kimpolung v južni Bukovini. Danes, v ponedeljek je skoro že cela Bukovina v naši lasti. Le ozek kos bukovinskega ozemlja na severovzhodni strani dežele je še v ruski posesti. Naši so vzhodno od Černovic že prekoračili državno mejo.

V dolini reke Casinu in sosednjem gorovju Rusi in Rumuni obupno napadajo naše postojanke, a brez uspeha.

Severno od Dnestra polagoma prodiramo v Rusijo.

Položaj je za nas ugoden. Razprtije v Rusiji so vedno večje. Kerenski namerava odstopiti.

V 14 dneh zavzeli 170 km ozemlja.

V času od 19. julija do 3. avgusta, ko smo zavzeli Černovice, so naše hrabre čete pregnale sovražnika na črti, dolgi 170 km, t. j. od Kaluša do Černovic. V petek zjutraj, dne 3. avgusta je vkorakal generalni polkovnik, nadvojvoda Jožef v zavzeto mesto.

Černovice trikrat menjale gospodarja.

Kakor smo v petkovi številki na kratko poročali, so naše čete v petek, dne 3. avgusta zjutraj zmagovito vkorakale v bukovinsko glavno mesto. Boj za Černovice je divjal cel prejšnji dan in celo noč od četrka na petek. Černovice imajo v tej vojski zelo burno zgodovino. Prvokrat je prešlo mesto v ruske roke dne 9. avgusta 1914; dne 21. oktobra istega leta smo mesto priporili zopet nazaj, dne 26. novembra pa spet izpraznili. Dne 2. februarja 1915 so Rusi mesto zapustili, dne 17. februarja so prišli Avstrijci zopet v mesto. V 1. 1916 in sicer dne 17. junija, smo mesto zopet izgubili. Po več kot enoletnem ruskem gospodstvu pa vihra nad Černovicami danes avstrijska zastava.

Kornilov — ruski vrhovni poveljnik.

Dosedanji ruski poveljnik Brusilov je vsled ruskih porazov v vzhodni Galiciji podal ostavko, katero je ruska vlada sprejela ter imenovala za vrhovnega armadnega poveljnika generala Kornilova. Novi ruski armadni vrhovni poveljnik general Kornilov je prišel meseca maja leta 1915 v avstrijsko vjetništvo, iz katerega se mu pa je posrečilo uiti in zbežati v Rumunijo.

Na drugih bojiščih.

Na italijanski fronti in sicer na velikem delu primorskega bojišča povečan artilerijski ogenj na goro Sv. Gabriela in na Kraško planoto. Mogoče, da je ta ogenj predznak nove laške ofenzive. — Na Pulo je kakih 20 laških letal ponoči od 2. na 3. avgusta vrglo blizu 100 bomb, ki so ubile 2 civilni osebi in jih več ranile. Na vojaških starih je le malo škode. Bombe so padle na bolnišnico in vojaško pokopališče. Bombni zračni napad se je naslednjo noč ponovil.

Na francoskem bojišču je srditost angleško-francoskih napadov nenadoma ponehala. Angleži so zadnje dni na zahodnem delu fronte prodrli samo 3—5 km naprej, Francozi pa v središču in na vzhodu le za 1—3 km. Četverosporazumovi listi pišejo o bližnji splošni četverosporazumovi ofenzivi na vseh frontah.

Na drugih bojiščih položaj nespremenjen.

Uspeh triletnega bojevanja.

V treh letih sedanje vojske so avstrijske, nemške, bolgarske in turške čete ugrabile 12.156 topov, 8352 strojnih pušk, 1.655.805 pušk, 10.640 municijskih vozov, 5 milijonov artilerijskih nabojev in neštivilno drugega vojnega gradiva. Plen, ki se je takoj v vojski uporabil proti sovražniku, v teh številkah ni všteti. Ozemlje, ki smo ga zasedli, meri 548.000 štirjaških kilometrov in je torej precej večje kot ozemlje cele Nemčije. Zavzeli smo tudi 47 trdnjav. Ozemlje, ki so ga zavzele

sovražne čete, meri samo 15.900 štirjaških kilometrov.

Politične vesti.

Konference radi sestave novega ministrstva. Dunajska poročila pravijo, da se je vitez Seidlerju sestava parlamentarnega ministrstva izjalovila. Širijo se glasovi, da bodo dosedanji voditelji ministrstev imenovani za definitivne ministre. — Kar se dostaja dosedanjih časnikarskih poročil o stališču Jugoslovanov napram nameravani sestavi parlamentarnega ministrstva, so bila sama domneva nja. Do 3. avgusta se ni dr. vitez Seidler posvetoval ne z dr. Korošcem, ne s kakim drugim članom načelstva Jugoslovanskega kluba. Še le dne 3. avgusta popoldne je vitez Seidler konferiral z načelnikom Jugoslovanov. Naš klub stoji prejkoslej strogo na stališču jugoslovanske državno-pravne deklaracije z dne 30. maja 1917. Vse drugo, kar se piše o Jugoslovanih in njih stališču glede sestave nove parlamentarne vlade in večine, so časnikarska domnevanja. Uspeh konference dr. Korošca z vitezom Seidlerjem je, da je dr. Korošec brzojavno sklical za jutri, dne 7. avgusta na Dunaj klubovo parlamentarno komisijo, katera bo odločila o stališču napram nameravani sestavi nove vlade. Včeraj, dne 5. avgusta je imel Poljski klub klubovo sejo, v kateri je določil svoje stališče. Tudi Nationalverband bo imel prve dni prihodnjega tedna posvetovanje in se bo odločil za ali proti parlamentarni vladi.

Jugoslovan v novem uradniškem ministrstvu? »Edinost« poroča iz Dunaja, da bo vitez Seidler sestavil uradniško vlado, v kateri bodo prvič zastopani tudi — Jugoslovani z nekim odličnim uradnikom. Taka je trdna volja na odločujočem mestu.

Češko vprašanje. Z ozirom na češkoradikalno stališče, da se mora češko vprašanje rešiti na splošni mirovni konferenci, je te dni izjavil podpredsednik drž. zbornice, socialdemokratski poslanec Tusar: »Češka država mora biti pred vsem naše delo. Mi sami doma ga moramo pripravljati in zgraditi. Na tujce se ne smemo zanašati!«

Zborovanje nemškega »Deutscher Verein« v Mariboru. Tukajšnje nemško društvo »Deutscher Verein« priredi dne 8. avgusta ob 8. uri zvečer v Gambrinovi dvorani zborovanje, na katerem bo govoril profesor Viktor Zeidler iz Stockeraua.

Iz Istre. Dosedanji trdnjavski komisar v Puli, baron Seiller, je premeščen k tržaškemu namestništvu. Baron Seiller je vodil posle puljskega trdnjavskega komisarja v splošno in veliko zadovoljnost, kajti bil je mož dobrega, ljudomilega srca in je prav rad pomagal vsakomur, kdor se je zatekel k njemu. Bil je, čeprav rodem Nemec, pravičen in strogo nepristransk tudi napram puljskim Hrvatim in Slovencem. Vsa čast tako redki izjemi med Nemci!

Za zedinjenje katoličanov v Avstriji. Ferdinand Zdenko knez Lobkovitz piše v »Bonifazius-Korrespondenz«: »Strašna odgovornost leži na tistih, ki

so zakrivali to svetovno vojno. Gorje oblastnikom, ki niso hoteli preprečiti tega krvoprelitja. Čeprav bi bili mogli! V rokah par ljudi je bila usoda milijonov. Ti ljudje se bodo sicer znali izmuzniti pravici tu na zemlji; strogemu obračunu pred najvišjim sodnim stolom o najtajnejših načrtih in nagibih njihove sebične politike, ki je zahtevala nešteto človeških življenj, pa ne bodo ušli. Vedno zopet se nam v tej krvavi vojni vsiljuje vprašanje, kaj je pač velikega in poželjenja vrednega na tem svetu, kar bi moglo tako neizmerne žrtve na blagu in krvi opravičiti? Kakšno visoko plačilo bo pač moralo venčati mir, ki si ga tako vroče želi prijatelj in sovražnik, da bo odtehtalo vse to, kar je uničila vojna? Ni dvoma, da nas bo prihodnji mir postavil pred vprašanja, katerih rešitev zahteva izreden napor moči. Že sedaj se v govoru in pismu v najrazličnejšem smislu razpravljajo mnogoštevilna vprašanja bodočnosti, čeprav se razprostira nad razvojem razmer še najgloblja tema. Kakorkoli bo naša monarhija prizadeta pri tem na političnem, socialnem, narodnem in gospodarskem pozorišču in posebno v versko-kulturnem oziru, nam je naložena velika naloga, da uspehe vojne, katere posledic se ne moremo pregledati, izkoristimo v blagor domovine. Pravo žetveno delo je vsekakor pridržano bodočim rodovom, za polaganje temelja smo poklicani že tudi mi. Za to delo si moramo po vojni vsi — tudi bratje v sovražnih deželah, s katerimi nas veže enaka vera in ljubezen do krščanskih idealov — podati roke. To zahteva v vseh državah upostava naše evropske kulture, ki ima svoj višek v krščanski kulturi.«

Hrvatski sabor. V petkovi seji je govoril kot govornik Starčevićeve stranke prava poslanec dr. Ante Pavelić proti finančni nagodbi z Ogrsko in proti dualizmu. Izvajal je: Hrvatski sabor bi naj sklenil nagodbo z Ogrsko. Madžari se morajo prej odreči svoje nadvlade in prava močnejšega, sicer ne bode sporazuma s Hrvati. S tega stališča pobija Starčevićeva stranka prava nagodbo. Sedaj so zgodovinski časi. Treba je torej opozoriti narod, da se ne da zaslepiti. Glavni ugovor proti Starčevićevi stranki prava je, da je baje njen program neizvedljiv, ker se udira v temelje dualizma, a mi smo baje preslabi, da bi ta svoj program izvedli. To ni res. Mi smo in bomo močni dovolj, da izvedemo svoj program. Dualizem in Madžari so krivi, da naš narod v Dalmaciji in v Istri umira gladu in da je v taborišču v Aradu na Ogrskem poginilo na tisoče in tisoče našega naroda. Vsemu temu je vzrok nagodbeno ropstvo. Iz Hrvatske grede naši pridelki na Madžarsko, ne da bi se nam dalo nadomestila. Sedanja vojska sama najbolj govori proti nagodbi. Nimamo drugega leka za ozdravljenje teh razmer, nego da pretrgamo nagodbo z Madžari. Koalicija hoče izvesti novo, demokratsko volilno pravo. A kaj nam to koristi, če sabor nima pravzaprav nobenega prava in moči. Vse naše zasnove zaspe v madžarskih ministrstvih. Pretrgajmo spone, ki nas vežejo z Madžari in strnimo se z našimi brati Slovenci v močno zvezo. Starčevićeva stranka prava bo glasovala proti indemniteti. Poslanec Peršić je interpeliral bana, zakaj dopusti, da se hrvatsko domobranstvo imenuje »königliche ungarische Honved« in zakaj se hrvatski polki ne zovejo »königl. kroatische domobran. Regiment.«

Spremembe v nemški diplomaciji. Nemški poslanik v Carigradu pl. Kühlmann bo baje odpoklican in imenovan za vodjo nemškega ministr-

LISTEK.

Kakor pri nas.

Poljski kanonik odklonil visoko odlikovanje.

Vladni komisar svetovnoznane zahodno-gališkega mesta Gorlice, kjer se nam je posrečilo prvičrat prebiti rusko fronto, profesor veronauka in častni kanonik vitez Swieykowski, je poslal na cesarjevo kabinetno pisarno sledeče milostno prošnjo:

„Iz uradne dunajske »Wiener Zeitung« sem izvedel, da mi je najmilostnejše podeljeno častipolno odlikovanje Franc Jožefovega viteškega reda z vojnim okraskom. Iz spodaj označenih nagibov se smatram prisiljenega, da dam to za-me v vsakem oziru visokočislano odlikovanje z najspoštlivejšo zahvalo udanostno na razpolago Njegovemu Apostolskemu Veličanstvu. Že 21 let živim v Gorlicah kot duhovnik in profesor veronauka. Najtesneje združen s tem mestom, nisem storil prav nič izvanrednega in odlikovanja vrednega, ako sem septembra 1914, ko so morali zaradi vojnih dogodkov zapustiti mesto vsi politični in avtonomni uradi, prevzel posle županstva in varstvo prebivalstva, ki je ostalo v mestu. Spodbudo k temu mi je dal moj duhovniški poklic, ki mi je veleval izraziti ljubezen do bližnjega ne samo z besedami, ampak v prvi vrsti z dejanji. Ne meneč se

za to, če moj trud in moje trpljenje zaslužita pred svetom odlikovanje ali ne, je bila edina moja volja ta, dopasti volji vsemogočnega sodnika in izpolnjevati njegove najsvetejše zakone. Že od mladosti vzgojen po pristnih konservativnih in lojalnih temeljnih načelih, sem kot 52leten mož ostal vse svoje življenje zvest tem temeljnim načelom, kar sem skušal dokazati pri vsaki priliki, ki se mi je nudila. In vendar, ko sem že bil od cesarskega namestnika generala pl. Collarda imenovan za vladnega komisarja mesta Gorlice, sem bil na ovađuštvo nekega občinskega uradnika, katerega sem vsled pijančevanja moral odpustiti iz službe, poklican pred vojaško sodišče v Krakovem in prišlo je do najgroznejšega trenutka, čeprav je bila moja nedolžnost popolnoma dokazana že za časa preiskave od strani politične oblasti, orožništva in mnogih prič, prišlo je do glavne obravnave, ki se je vršila pred imenovanim vojaškim sodiščem dne 10. marca 1916, pred katero sodišče sem moral priti kot obdolžene, kjer sem pa bil, kar ni bilo drugače pričakovati, enoglasno oproščen. Priti pa pred vojaško sodišče, je bilo za mene — za duhovnika — ki je vestno izpolnjeval svoje dolžnosti napram Bogu, cerkvi in domovini, najtežavnejši križ, ki se ga je moglo naložiti na moje rame in na moje srce. Za časa te grozne vojske sem izgubil edinega brata, nadporočnika ulancev, moja mati mi je umrla od samega žalovanja za umrlim in vse moje zasebno premoženje je bilo vsled razdejanja mesta uničeno. Vse te križe in težave sem laglje prenašal, ker sem

jih smatral kot žrtev na oltar ljubezni do domovine, nego zadnji, popolnoma nezasluženi križ dne 10. III. 1916, dan, ki mi bo ostal v spominu vse življenje, ta dan je bil za-me najtežji in najgorenjši! Predložiti to prošnjo Najvišji milosti, se najglobokeje klanja i. t. d.“

Na to pismo je odposlal cesar kanoniku sledeče lastnoročno pismo:

„Uvažujem vzroke, ki so Vam dali povod prošnji za vrnitev viteškega križca Franc Jožefovega reda z okraskom. Z vzornim izpolnjevanjem dolžnosti, katere so Vam bile izročene kot vladni komisar težko preskušenegega mesta Gorlice, v idealnem izpolnjevanju dolžnosti Vašega poklica kot dušni pastir, je bilo Vaše delovanje vzorno ter si je pridobilo občudovanje širokih krogov. Duhovnik, ki visoke naloge svojega zvišenega poklica izvršuje tako kot Vi, duhovnik, ki je bil svojemu ljudstvu v najtežavnejših časih duševni tolažnik, zvest prijatelj in dober svetovalec, si je postavil v srcih svojih someščanov najlepši spomenik in si zasigural častno mesto v zgodovini svoje domovine.“

In tak zvest služabnik božji pač zamore pogrešati zunanje odlikovanje, kajti on najde najvišje plačilo v tem, ker si je svest, da je popolnoma vršil svojo dolžnost. Želim iz sreče, da bi pozabili neprimliko, katera Vas je doletela v mesecu marcu 1916.

Zahvaljujem se Vam kar najtopleje za vse dobro, kar ste storili in prosim za Vas najbogatejšega blagoslova božjega.“

stva za zunanje zadeve, dr. Helferich bo imenovan za nemškega podkancelarja, državni zakladni kancelar pl. Roedern bo poklican v notranje ministrstvo in dr. Riesser bo imenovan za vodjo državnega trgovinskega urada.

Finski deželni zbor razpuščen. Ruska začasna vlada je razpustila finski deželni zbor, ker je baje prekorajil svoj delokrog in sklepal o zakonih, ki se ne strinjajo z nazeri začasne ruske vlade. Nove volitve v finski deželni zbor se bodo vršile dne 1. in 2. oktobra t. l.

Balfourjev govor v angleškem parlamentu. Minister zunanjih del, lord Balfour, je podal pri razpravi o zunanji politiki v angleški spodnji zbornici obširno izjavo. Rekel je, da se je začela razprava s pretresanjem vprašanja, po katerih metodah se naj postopa z Avstro-Ogrsko. Minister je rekel: Mi želimo, da bi prišli narodi, iz katerih je sestavljena Avstro-Ogrska, v položaj, da, stoječ na lastnih nogah, razvijajo svojo lastno civilizacijo in določijo pot, po kateri naj gre njih razvoj. Mi branimo Belgijo in hočemo preprečiti, da bi bila Francija pred našimi očmi razbita. To nas je peljalo v vojno in še mislimo nismo na velike probleme, ki so se prikazali tekom vojne. Mi nismo stopili iz samopridnih nagibov v vojno. Nismo šli v vojno zaradi imperijalističnih ciljev in ne da bi dobili kako vojno odškodnino. Če se bo po tej vojni zboljšal evropski zemljevid, potem želimo, da bi bil novi zemljevid trajnejši nego so bili drugi. Ali more kdo dvomiti, da je povrnitev Franciji pred 40 leti siloma vzetega ozemlja potrebna prememba? Želimo mir ravno tako resno, kakor druge države, a mir, ki naj sloni na povečani narodni moraliteti, ki naj nepotrebno kršenje miru proglasi za zločin, mir, ki ukrene take politične uredbe v Evropi, da bo težko motiti mir. Kako naj se doseže ta cilj? Kako naj postopamo z velikimi, starimi monarhijami, kakor je Avstro-Ogrska? Kako bosta Avstro-Ogrska in Nemčija rešili svoje notranje probleme, ki jih morata rešiti sami in nihče drugi. Končno je minister izjavil, da evropski mir ne bo zagotovljen, dokler se Nemčija glede komercialnih in političnih interesov ne postavi na stališče Združenih držav in Velike Britanije.

Tedenske novice.

Zlata maša. Dne 3. avg. je praznoval zlato mašo znani slovenski jezikoslovec goriški pregnanec frančiškan o. Stanislav Škrabec. Priljubljenemu učenjaku najiskrenejše čestitke!

Cerkvena vest iz Koroške. Za provizorja pri Sv. Jurju na Strmcu je imenovan vlč. g. Karel Marašek, kaplan v Črni.

Odlikovana slovenska duhovnika. Vojni superior Anton Jaklič in vojni kurat Peter Jurak sta odlikovana s častnim znakom II. razreda Rdečega križa z vojnim okraskom.

Odlikovana šolska sestra. Cesar je podelil šolski sestri in ravnateljici zasebnega ženskega učiteljskega šolskih sester v Mariboru, Stanislavi Voh, vojni križec za civilne zasluge 3. razreda.

Odlikovan srednješolski učitelj. Profesor na mariborski gimnaziji, sedaj kot nadporočnik v vojaški službi, Ivan Leskošek, je odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem 3. razreda z vojnim okraskom in meči.

Odlikovan slovenski učitelj-vojak. Učitelj na okoliški šoli v Ormožu, Adolf Rozina, sedaj računski podčastnik, je bil odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno 2. razreda. — Božidar Gselman, učitelj v Petrovčah, je imenovan za praporščaka.

Odlikovan cerkovnik. Odlikovan je bil dne 1. avgusta s častno svetinjo za svojo 40letno zvesto službovanje Jurij Habjan, cerkovnik v Žičah pri Konjicah. Častitamo!

Iz justične službe. Za deželnosodne svetovalce so imenovani sledeči okrajni sodniki: Ivan Zemljč v Ormožu, Ivan Sernec v Šmarju pri Jelšah, dr. Franc Wressnig v Ptuj in dr. Friderik Kratter v Laškem trgu.

Zgodovina slovenskega slovstva. Nedavno je izšla v Katoliški bukvarni v Ljubljani „Kratka zgodovina slovenskega slovstva“, katero je spisal znani slovenski slovstveni zgodovinar profesor dr. Ivan Grafenauer. Ta knjiga je velike vrednosti ne samo za naše dijake, marveč tudi za vsakogar, ki se zanima za razvoj slovenskega slovstva ter želi o tem kratek, pa temeljit poduk.

Nikljasti novci po 10 vinarjev ostanejo po naredbi finančnega ministrstva z dne 30. maja 1917,

drž. zak. štev. 244, v prometu še do dne 31. decembra 1917. C. kr. uradi in blagajne pa jih bodo sprejemali po imenski vrednosti pri vseh vplačilih in zmenjavah še do dne 30. aprila 1918. Po poteku tega določenega roka ugasne dolžnost države sprejemati te novce.

Kako postopa celjsko glavarstvo z župani? Iz gornjegrajskega okraja se nam piše: Gornjegrajski okraj je jako obsežen. Od Solčave do Mozirja rabi človek dobrih 6 ur hoda; velika daljavo je tudi od zadrečke strani, zlasti od Nove Štife. Občine so težavne in hribovite; župani imajo kakor povsod tudi tukaj mnogo posla. Poleg tega oblasti tako postopajo z njimi, da drug za drugim odlagajo župansko čast. Tri občine izmed 8 kmetskih občin nimajo več svojih županov. Samo globe, kazni, brzobjavni ukori jim grozijo za trud in plačilo. Županstva delujejo, uradniki pri glavarstvih, ki zapovedujejo, pa dobivajo odlikovanja. Vse meje pa presega ravnanje, kakor si ga je zopet enkrat dovolilo celjsko glavarstvo. Dne 25. julija je zahtevalo od vseh županov, da morajo priti zanesljivo v Mozirje, kjer jih bo čakal uradnik iz Celja. Prišli so vsi, celo iz daljne Solčave, Luč in Nove Štife. Bili so radovedni, kaj je tako važnega. V Mozirju najdejo poduradnika, ki jim je v par minutah hotel razložiti, da morajo občine vse črnovojne rojene v l. 1865—1866, posebno spremembo njih bivališča, takoj naznaniti glavarstvu. V dveh minutah so bili gotovi; župani so se spogledali in so šli narazen in se vprašali, če bi ne bilo glavarstvo raje v enem stavku naznanilo to določitev županstvu namesto dolgoveznega povabila. Največja brezobzirnost glavarstva je, da radi par minut, oziroma enega stavka, ki ga pove uradnik županom, tira kmetske moči v tako daljavo. Ali je hotelo poduradniku zopet oskrbeti izlet in dijete? Za teh par besedi, ki bi se lahko pismeno naznanile, so morali možje toliko ur hoda. Voz stane od Solčave do Mozirja sedaj najmanj 40 K. Taki neprostovoljni sprehodi, samo da si ogledajo župani zopet enkrat kakega uradnika, so drag šport, poleg tega se krade županom zlati čas, katerega nimajo toliko na razpolago, kakor kak uradnik, ki gre rad na komisije. Župani si za vselej prepovejo tako postopanje, da se kaj takega zopet ne ponovi, so javili poslancu in dež. odborniku dr. Verstovšku in ga prosili pomoči. Dr. Verstovšek se je obrnil naravnost na ministra grofa Toggenburga, dobro vedoč, da namestnik Clary ničesar ne ukrene, če se še ljudje tako pritožujejo zoper uradnike. Dr. Verstovšek je pa tudi obljubil, da bo v parlamentu v jeseni zaropotal o šikanah uradnikov pri glavarstvih z ljudstvom in župani. Kje pa je to zapisano, da bi se smelo tako ravnati z našimi ljudmi, če je tudi vojska? Dovolj prenašamo gorja in voljno trpimo, toda takih valpetov se pa lahko otresemo in se jih moramo otresti.

O Odlikovanjih je napisalo uredništvo graške „Pädagogische Zeitschrift“: „Vsak velepotezno misleč človek naj bi bil prav za prav vzvišen nad tem, da bi pokladal kaj važnosti na razna odlikovanja, ali pa da bi ista jemal kot merilo svojim dejanjem. Tako mišljenje seve pa se otežkuje po dejstvu, da naša javnost, žal, nima tolikanj razsodnosti, da bi ne uvaževala bogve kako takih ničnih vnanjosti, kakor so redi, naslovi i. dr. Ravno zaradi tega pa dobiva ta stvar drugo veljavo. Zato pa bi bilo nujno potrebno, ter v interesu stanovskega ugleda ljudskega vzgojitelja, da se ob podelitvi odlikovanj primerno vpoštevata ta predpogoja. Merilo slehernemu odlikovanju in tudi stopnji tistega naj bi bila zgolj samo le istinita zasluga odlikovanca, ne pa činovni red, javna služba, ki jo zavzema, plemstvo i. dr. Kolikor časa pa se to ne zgodi — in to bo še trajalo dolgo. — si bosta v nasprotju stopnja zasluge in stopnja odlikovanja; vsaj večidel. Ako se pa to ne da predrugačiti, potem bi bilo za marsikateri stan, ki ob svojem poklicu rabi močno avtoriteto, resnično bolje, če ob plohi raznih odlikovanj ostane — suh, nego pa da se ga dotakne la par ničevih kapljic.“ — Pri nas na Stajerskem, kjer sestavljajo imenike odlikovanih grof Clary in Slovencem neprijazni okrajni glavarji, so bili predlagani v odlikovanje hudi nemški in nemškufarski petelini, zaslužni domoljubni slovenski možje pa ne. Nam to nič ne škoduje, pač pa ima vse na vesti grof Clary in njegovi okrajni glavarji.

Begunski odsek je imel dne 28. julija sejo. — Zastopnik notranjega ministrstva je naznanil, da je bila izdana dne 23. julija naredba, ki določa beguncem vse podpore in ugodnosti, ki so obsežene v zakonu, sprejetem v poslanski in odloženem v gospodski zbornici. — V pododseku je bilo mnogo govora o begunski bedi. Dr. Krek je imel priliko, povedati veliko zanimivega o begunskem taboru v Steinklamm. Dosegel je zagotovilo, da pojde okoli 2000 Slovencev

(in 2000 Lahov) v Nemški Brod. — Ker je to taborišče eno najboljših, je bilo seveda takoj že določeno za laške begunce, dasi Čehi žele Slovence ali Hrvatete! — Odsek je sprejel znova načrt zakona, kakor je že bil sprejet, to je z določbo o izplačilu podpore vsem evakuirancem za vso dobo nazaj, odkar so morali zapustiti svoj dom.

Nekaj o pošiljanju zavrtkov na fronto. Naš prijatelj nam piše: Že precej časa bivam na fronti in lahko trdim, da poznam potrebe našega moštva do zadnjega gumba. V naslednjem hočem opozoriti domačine v zaledju, kaj naj in kaj naj ne pošiljajo na fronto. 1. Ali se naj pošilja denar? Za drag denar dobijo le isti vojaki tuintam kako malenkost, ki so pri pohodnih, (marš-) kompanijah, ali v območju etapnih poveljstev! Na fronti sami je denar brez vrednosti in kar ga rabijo, ga itak dobijo kot plačo vsakih 10 dni. Štedljivi ga pošiljajo celo domov! 2. Katere majhne potrebščine lahko pošiljate? Nit, črna in bela, šivanke, milo, soda, glavnik, britev, krtače za obuvalo, mazilo za obutev, zaveznice, tuintam kako srajco in spodnje hlače, cunje za noge, žepni robci, krtačice za zobe in čistilo, sveče, beležnice, svinčnik, vojne dopisnice, pismeni papir, električne svetilke in baterije, pipe, žepne nožice, mazilo proti ušem, naftalin, tok za cigarete, mehur za tobak in slično. 3. Kaj naj pošiljate izmed užitnin? Dasi skrbi vojna uprava za prehrano vojaštva kar le more, to se mora priznati, vendar imajo ljudje različne želodce, eden rabi več, drugi manj, navadno pa imajo dober tek mladoletni. Ti v enomer pišejo domov za zavojčke, če tudi domačim samim ne preostaja! Večinoma pišejo po kruh! Ali se naj ta pošilja ali ne? Ako zmorate, pošljite ga. vendar pa po mojem receptu! Trdno pečen kruh, črn ali bel, razrežite na dva prsta široke kose ter posušite iste v peči ali na štedilniku! Tako bote dobili prepečenec ali cvibak. V kavi se lepo razmoči. Vsak kosček tega prepečenca zavite posebej v papir in spravite v zabojček. Pošiljke vzorcev brez vrednosti niso priporočljive, se navadno poizgube in ni zanje nikdo odgovoren! Zabojčki hodijo navadno 3 tedne; svež, neposušeni kruh splesni in ga prejemnik vrže v stran ali pa si nevarno pokvari želodec. Torej nikar svežega kruha! navadno je izgubljen! Ravno isto je seveda z gibancami, poticami, šarklji itd. Pač pa brez skrbi pošiljate prežganje, moko, fižol, suho nekuhano svinjino, suhe klobase, dobro prekajeno ali posušeno slanino, kavo, lipov čaj, strd ali med, suho sadje, orehe, lešnike, suhe gobe, česenj, čebulo, povidl in marmelado (žal, da to Slovenci takomalo poznajo in vendar v teh časih tako dobro hodi), domač sir, kakor ga delajo v Sl. goricah, ter pecivo »keks«. Ne pošiljajte pa nikakega svežega sadja; to na dolgi poti vse segniže. Dobrodošel je pač sladkor, ker je močno redilen, vendar ga domačinom ne preostaja. Znano mi je, da pišejo vojaki domačinom po cigarete, pa ne znajo, da je v domačiji slabša za tobak kot na fronti! Vžigalice nikar ne pošiljajte; med potom se vnamejo in zgorijo celi vagoni pošiljk. Ena škatljica uniči veselje tisočim, ki težko čakajo na pošiljke! Saj vžigalice dobijo vojaki v toliko, da zmeri tobakarji shajajo. Sicer pa pošiljajo s fronte vsak mesec nakupne oddelke v za fronto ležeča mesta in ti donašajo razven jedil in pijač, vse kar kdo rabi.

Velikanske elektrarne se grade, oziroma se bodo še zgradile na Stajerskem. Stajerski deželni odbor je sklenil pogodbo z dunajskimi in graškimi tvrdkami o uporabi treh električnih central, ki bodo skupaj razpolagale s 140.000 do 150.000 konjskimi silami. Dve elektrarni sta že dograjeni ob Muri, tretja se gradi pri Falu ob Dravi. Te tri centrale, ki bodo največje v Evropi, bodo preskrbele vso Stajersko z elektriko, omogočile elektrifikacijo vseh železnic na Stajerskem ter oddajale rok tudi na Dunaj.

Študijske ustanove za dijake višje vinarške in sadjarske šole v Klosterneuburgu. S pričetkom šolskega leta 1917-18 bodo podeljene na višji vinarški in sadjarski šoli v Klosterneuburgu tri ustanove poljedelskega ministrstva po letnih 500 K. Prosilci morajo vložiti prošnje s potrebnimi prilogami do dne 25. septembra 1917 na ravnateljstvo imenovanega zavoda, kjer se dobe tudi programi zavoda. Kdor hoče biti sprejet v I. letnik kot redni učenec, mora: 1. dokazati dovršitev IV. razreda gimnazije ali realke ali približno enakovredne predštudije, najmanj pa dovršitev meščanske šole vsaj s „povoljnim“ vspehom; 2. dokazati, da je dosegel 16. leto starosti, ali da dovrši to starost še v šolskem letu sprejema; 3. izpričati privoljenje očeta ali varuha glede vstopa v zavod in glede prevzetja stroškov vzdrževalnine tekom študijske dobe, kakor tudi stroškov pouka; 4. napraviti vsprejemni izpit, katerega so prosti le oni prosilci za vsprejem, ki zamorejo predložiti o II. se-

mestru IV. razreda kake tuzemske spodnje gimnazije ali spodnje realke spričevalo 1. razreda s povprečno najmanj „zadovoljimi“ redi; 5. ako vstop ni izvršen neposredno iz kakega drugega zavoda, dokazati dosežanje neomadeževano življenje; 6. obvladati nemški jezik v govoru in pisavi najmanj toliko, kolikor je potrebno, da je mogoče z umevanjem slediti pouku; 7. dokazati z zdravniškim spričevalom, da je duševno sposoben za praktične vaje. Vsprejemni izpiti za I. letnik šolskega leta 1917-18 se bodo vršili od 17. do 19. septembra t. l., vpisovanje gojencev v II. in III. letnik dne 19. septembra t. l.

Osepnice v Savinjski dolini. Štajersko cesarsko namestništvo naznanja, da se je pojavil v občini Jeronim v Savinjski dolini eden slučaj osepaic.

Gospodarske novice.

Nova iznajdba. Karel Korošec, zidarski mojster v Rečici na Paki, je izumil novo konstrukcijo za preosnovitev kmetijskih peči za kruh peči, preosnovitev štedilnikov, preosnovitev sobnih glinastih in sobnih železnih peči. Torej vse kmetijske peči za kruh, vsi štedilniki, vse sobne glinaste in železne peči se dajo predrugačiti, narazen vzeti ter zopet sestaviti: predrugači se samo notranja konstrukcija. Namen in pomen te preosnovitve je sledeči: 35%—50% se prihrani premoga in drv v gospodarski kurjavi. Gospod Korošec je dal tozadevne načrte štajerskemu obrtnemu pospeševalnemu zavodu v Gradcu na vpogled.

Madžarska gospodarska vojna — proti Avstriji. Na Ogrskem nimajo premoga in ga prav energično zahtevajo iz Avstrije. Ogrski tovarnarji so imeli zborovanje, na katerem so srdito vpili, da jim Avstrija ne pomaga dovolj in izročili so vladi posebno spomenico, v kateri zahtevajo represalij na polju aprovizacije, če Avstrija ne da dovolj premoga. V Avstriji sami nimamo premoga, razne industrije so v največji zadregi, zasebniki sploh ne dobe premoga, zdaj pa se oglašajo Madžari s takimi zahtevami. Če bi imela dunajska vlada potrebno energijo bi rekla: Za vsak cent premoga toliko in toliko moke!

Mlinske karte v mariborskem okraju. Nekateri župani baje ne marajo pošiljati mlinskih kart glavarstvu v potrjenje, ampak jih kratkomalo izročijo stranki, da jih sama nese na glavarstvo. S tem se napravlja ljudem nepotrebnih potov. Prosimo župane, naj pošiljajo mlinske karte po občinskem uradu okrajnemu glavarstvu.

Se enkrat tatvine na polju. Piše se nam: Po mariborski okolici in tudi drugod se letos prav nesramno krade. Doslej so bile na vrsti črešnje, rani krompir in fižol, klasovje z žitnih bilk itd., odslej pa hruške, jabolka, pozneje koruza, grozdje, orehi in kostanji i. dr. Hudo je tembolj, ker je povsod premalo delavnih moči, domačini pa so od preobilnega dela do smrti utrujeni, pa bi še naj cele dni in noči preganjali tatove! Nemogoče! Nujna pomoč od strani poklicanih oblasti je tu neobhodno potrebna. Prepovedati se mora vsakršno stikanje po tujih zemljiščih. Potem je postaviti na glavnih cestah križiščih tam, kjer mora tat od doma ali domu, straže, ki bodo pregledale vsebino tatinskih malh. Pošteni potniki bodo rabili tiskana, od domače občine potrjena izkazila. Sadni kupci in prodajalci bodo morali imeti od občine izdano tiskano in od lastnika podpisano potrdilo (certifikat), iz katerega bo možno spoznati pošteno prilastitev jedilnih surovin. Domače tatove bo treba počakati na licu mesta. Občine ali manjše skupine posestnikov bodo morale imeti lastne čuvaje čez dan in ponoči. V prejšnjih časih so streljali za tatovi s streli z drobno nasekanimi svinjskimi ščetinami namesto šibre. Toliko je gotovo, da raste zdravilno zeljišče za vsako bolezen, tudi proti uzmovičem se bo našel rešilni balzam. Kakor pa so te grdo se množeče tatvine po eni strani znak lakote v deželi, spričujejo na drugi strani, kako kilav sad zori na drevesu brezverstva. — H.

Paša na tujih zemljiščih prepovedana. Ponekod so ljudje mnenja, da je sedaj v vojni samoposebi dovoljeno pasti na tujih zasebnih zemljiščih, zlasti tedaj, če lastnik svojih pašnih zemljišč sam za se ne uporablja, dočim bi drugim, ki imajo veliko živine, paše primanjkovalo. Temu pa ni tako. Paša na tujem svetu je bila s cesarskim patentom iz l. 1853 za vselej odpravljena, kar velja tudi v sedanjih izvanrednih razmerah. Samodsebe torej nihče ne sme uporabljati tujer zasebne paše, temveč je treba za to izrecnega privoljenja lastnika dotične paše, oziroma tozadevne odredbe pristojnega oblastva. V smislu ministrskega ukaza z dne 6. maja 1915 je namreč obdinska žetvena komisija, odnosno c. kr. okrajno glavarstvo upravičeno, da za slučaj, če bi lastnik ne hotel ugoditi prošnji vaščanov za začasno prepustitev svojega pašnega zemljišča, ki ga sam ne rabi, to zemljišče da v začasno uporabo občini. Občina potem od svoje strani lahko prepusti pašo enemu ali več vaščanom. V tem slučaju izgubi dotični lastnik pašnega sveta vsako pravico do kake odškodnine za prepuščeno pašo ter sme zahtevati le povrnitev tiste

škode, ki se mu je storila vsled nerednega gospodarjenja. Po končani uporabi pa je uporabljeni svet v prejšnji stan postaviti in lastniku vrniti.

Slaščič pri krompirju. Pri hranjevanju krompirja čez zimo izgubi krompir, kakor znano, prav mnogo škroba. To se da razlagati s tem, da se del škroba spremeni v sladkor, ki ga potrebuje živ krompir za dihanje in ga pri tem porabi. Kjer je krompir spravljen, nekaj stopinj nad lediščem, si držita oba pojava protitežje, napravi se toliko sladkorja, kolikor se ga rabi vsakokrat za dihanje. V prehladni shrambi blizu ničle ali nekoliko pod ničlo se pretvarja škrob v sladkor neovirano dalje, krompir pa je vsled nižjih stopinj toplote bistveno zadržan porabiti pretvorjen sladkor z dihanjem. Napravi se več sladkorja, ko se ga rabi za dihanje. Potem pa dobi krompir slaček okus, ne da bi bil zmrl. Ta slučaj lahko nastopi pri vkladanju kakor tudi med razpošiljanjem in daje dostikrat povod tožbam in nezadovoljnostim. Zatorej se izrečno opozarja na to, da ni potreba, da bi krompir, ki je postal slaček, že tudi moral biti zmrtjen in za človeško hrano neuporaben, a pač pa se ga more na razmeroma priprost način napraviti zopet okusnega in sposobnega za rabo. To se zgodi s tem, da se prenese krompir, kar se ga vsakokrat rabi, v toplem prostoru, v kuhinjo ali v zakurjeno sobo, kjer začne vsled večje toplote kmalu dobro dihati in porabi sladkor, kar ga je več. Tako je postal krompir, ki je nekaj dni spravljen na toplejšem prostoru, zopet vžiten. Posebno je pri sedanjih razmerah važno, da se zabrani, da se krompir, ki je določen za človeško hrano in je morda postal slaček, ne odtegne temu namenu in se ga morda ne pokrmi ali ne vrže proč.

Komisijonarji za nakup krompirja. Vojno žitno prometni zavod v Gradcu, Burgasse št. 9 išče za Slovenski Štajer več trgovskoizvezbanih in zanesljivih komisijonarjev za nakup krompirja. Pogoji: nekaj premoženja v gotovini in znanje slovenskega in nemškega jezika. Pismene ponudbe takoj na gornji naslov.

Razne novice.

Kadar jokajo ženske. Mlada gospa nekega profesorja je začela pri družinskem razporu jokati, da bi s solzami omečila svojega moža. Toda dosegla ni s tem ničesar, kajti on je zmajeval z glavo rekoč: »Nehaj že jokati, kajti solze mi ne ugajajo. Preiskal sem jih kemično. Obstoje iz fosforja, apna in sadovega klorida; največ je vmes pa le vode.«

Neznosna vročina v Cetinju. Po vsej Črnigori vlada sedaj neznosna vročina. V Cetinju n. pr. znaša toplota opoldne 45 stopinj C v senci. Več oseb je zbolelo vsled neznosne vročine. Rahel dež bi bil za Črnogoro velika dobrot.

Trta, ki ima tisoč grozdov. Šolski sluga Fran Panuška v Sisku ima trto, ki nosi letos nad 1000 grozdov, nanizanih enega do drugega. Malo dvorišče je z grozdem povsem pokrito, trta pa se je ovila okoli cele hiše in oken, vsepovsod grozd pri grozdu.

Razstreljivo rumunsko žito. Predsednik ogrskega preskrbovalnega urada je odredil, da morajo mlinci, ki meljejo rumunsko žito, dobro paziti in žito presejati, ker se je pokazalo, da se nahajajo v žitu ostri naboji, ki razpočijo pri mletvi. Na ta način je pred dvema mesecema zgorel paromlin v Enzersdorfu pri Dunaju.

Dopisi.

Maribor. V soboto, dne 4. avgusta je po dolgoletni bolezni, sprevidena s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspala 79letna Marija Kren, teta vlč. g. Franca Kren, bivša hišna posestnica v Mariboru. Pogreb se je vršil, danes popoldne. Svetila blagi rajni nebeška luč!

Maribor. Odboru za cesarsko slavnost, ki se vrši v nedeljo, dne 19. avgusta popoldne v spodnjih prostorih »Narodnega Doma« se je posrečilo pridobiti dobro godbo. Pevski zbor se pridno vadi. Obisk bo od vseh strani obilen. Celo iz ptujskega in ormoškega okraja prihajajo poročila o udeležbi. Za tombolo je dospelo že mnogo lepih in za sedanjí čas dragocenih dobitev. V slavnostnem odboru so zastopniki vseh mariborskih slovenskih društev.

Maribor. Glede napeljave elektrike v naše mesto naši občinski očetje ne morejo priti iz zagat. Komaj ko se jim je posrečilo dobiti od vojne ministristva za napeljavo elektrike potrebnih kovin, kot aluminija, železa in svinca, že se jih je prijel druga smola. Naša mestna telefonska naprava je namreč vsled zastarelosti postala tako pomanjkljiva, kakor menda ne v nobenem drugem

avstrijskem mestu. Nedavno se je vršil komisijski ogled v mestu in okolihu, kako preurediti telefonske naprave, da bi telefonski promet ne bil oviran vsled napeljavne elektrike. Komisijskega ogledovanja se je udeležil tudi zastopnik poštnega erarja, ki je izjavil, da ne gre poprej napeljati električnega toka iz Fale v Maribor, dokler ne bi bila vsa telefonska naprava v mestu in okolici nanovo zgrajena tako, da bi se mogel vršiti telefonski promet neovirano, - ako bi mesto dobilo elektriko iz Fale. To se pa pravi z drugimi besedami, mestna občina bi morala poprej zgraditi novo telefonsko napravo za mesto in bližnjo okolico, po tem bi si še le smela napeljati elektrika iz Fale. Zgraditi novo telefonsko napravo na stroške mestne občine, bi pa našo mestno upravo silno obremenilo. Toda pri naši mestni upravi je že tako, da mora iti vse narobe. Namesto, da bi se bila predčasno pobrigala, da bi bila morala poštna uprava na svoje stroške že davno zgraditi novo telefonsko napravo za mesto in okolico, je mirno čakala, dokler ni prišla v tako veliko zagato, iz katere bo sedaj prav težko prišla. Vprašanje napeljave elektrike se pa utegne zopet, kakor vse kaže, zavleči, če ne preložiti na — nedoločeno dobo. V modrosti so pač naši mestni očetje nedosegljivi!

St. Ilj v Slov. gor. Naše Bralno društvo proslavi rojstni dan Nj. Veličanstva cesarja Karla I. s posebno prireditvijo dne 19. avgusta. Na predvečer rojstnega dne se zaneti kres na Klonu pri St. Ilju, kjer se bo pela tudi cesarska pesem in druge domoljubne popevke. Rodoljubi, pridite proslavit našega iskreno ljubljenega cesarja!

Selnica ob Muri. Brod čez Muro med Selnico in Weitersfeldom bo zgradil tovarnar dr. Feuerlösch na lastne stroške. Izdatki in poprava broda se bo krila z višjim prevoznim tarifom. Občinam ni treba ničesar prispevati. Tako se je sklenilo pri posvetovanju dne 4. avgusta na mariborskem okrajnem glavarstvu. Politična oblast je naprosena, da stori vse potrebno, da se čimprej zgradi potrební brod.

Sv. Trojica v Slov. gor. Dne 30. julija je umrl občešpotovani posestnik Franc Ljubec iz Sp. Se narske. Iz Ptuja se je okoli 12. ure vračal domov. Potoma je v pesniškem dolu onemogel in umrl. Po 2 uri trajajočem iskanju so ga demači našli mrtvega ne daleč od doma. Rajni je bil kremiti značaj; globoko veren in usmiljenega srca. Več let je bil z umrlim Jož. Klemenčičem cerkveni ključar. Z bistrim očesom je zasledoval razvoj novodobnih razmer. Od l. 1904 je bil odbornik III. reda ter je marljivo sodeloval in podpiral mladeniško zvezo. Bog, kateremu je zvesto služil, naj mu bo stoteran plačnik!

Novacerkev pri Celju. V naši občini so nam pretekli teden delili sladkor in sicer 60 dkg na eno osebo. V sosedni občini pa so ga dobili 1 kg na osebo. Kako je to? Ali ne živimo vsi v eni in isti Avstriji? Tukaj nam zelo primanjkuje živeža in pijače, a delati moramo s podvojenimi močmi. Po zanesljivem človeku sem izvedela, da je po zadnjem deljenju sladkorja še ostalo 7 gruč sladkorja. Kako je to? (Priložite se takoj na okrajno glavarstvo. Op. uredništva).

Trbovlje. Telovadni odsek »Orel« obhaja v nedeljo, dne 19. avgusta desetletnico ustanovitve. Predpoldan ob 10. uri slovesnost v cerkvi. Popoldan ob 3. uri slavnost v Društvenem Domu.

Dol pri Hrastniku. Slov. kat. izobraževalno društvo priredi povodom prvega rojstnega dne po nastopu vlade Njegovega Veličanstva cesarja Karla I. v nedeljo, dne 12. avgusta po večernicah pod Hrastelovim kozolcem veliko slavnost.

„Straža“ stane za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta 2 K 50 v. Kdor še ni poravnal dolžne naročnine ali še naročnine za drugo polletje ni obnovil, ga prosimo, da to takoj stori. Kdor boče nabirati nove naročnike, mu pošljemo polžnice. Denar se pošlje na naslov:

Upravištvo lista »Straža«
Maribor, Koroška ulica št. 5.

Potovalni uradniki

In krajevni zastopniki se sprejmejo pod ugodnimi pogoji. Natančnejša pojasnila daje Glavno zastopstvo, Maribor, Gosposka ul. 38.